

บทคัดย่อ

การผลิตข้าวกับเทคโนโลยีการผลิตเป็นสิ่งที่คู่กันมาตั้งแต่มนุษย์มีการนำข้าวมาปลูก เทคโนโลยีการผลิตได้รับการปรับปรุงเรื่อยมาจากข้าวไร่สู่นาดำ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการผลิตขั้นสูงสุดใน การทำนา ซึ่งต้องใช้ทั้งเทคโนโลยี ความรู้และแรงงานจำนวนมากในการผลิต พัฒนาการของ เทคโนโลยีในอดีตหรืออาจเรียกว่าภูมิปัญญาชาวบ้านในอดีต มาจนถึงเทคโนโลยีแบบตะวันตกได้ ทำให้รูปแบบการผลิตและวิถีชีวิตของผู้คนที่สัมพันธ์อยู่กับข้าวเปลี่ยนแปลงไป

การรับเอาเทคโนโลยีการผลิตแบบตะวันตกเข้ามาใช้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาไม่ต่ำกว่า 100 ปี เริ่มตั้งแต่โรงสีข้าว เครื่องจักรทุนแรงประเภทรถไถ คันไถ รถเกี่ยว เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา ไปจนถึงเทคโนโลยีการควบคุมน้ำ เช่น เขื่อนชลประทาน หรือแม้แต่การบำรุงดิน เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช เทคโนโลยีแบบตะวันตก ได้ค่อย ๆ เข้ามาทำลายภูมิปัญญา ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตแบบดั้งเดิม จนชาวนาต้องหันไปพึ่งความรู้แบบตะวันตกอย่างเต็มตัว ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งผลให้แนวทางการผลิตเปลี่ยนแปลงไป แต่ยังส่งผลไปถึงวิถีชีวิตที่คลายความสัมพันธ์ในการช่วยเหลือเอื้อแรง กัน การนับถือบูชาข้าวมาเป็นความสัมพันธ์ในรูปของการค้าและเงิน

ในพื้นที่นาที่อยู่ในเขตภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตปริมณฑลที่การขยายตัวของ กรุงเทพฯ กำลังรุกคืบเข้าไปมากขึ้นเรื่อย ๆ ความรู้ในการทำนาแบบเดิมยิ่งพบเห็นได้ยากขึ้นเรื่อย ๆ ชาวนาเริ่มถอยห่างออกจากความเป็นชาวนา คือขายที่นาเพื่อเก็งกำไร ชาวนาทำนาไม่เป็นและหัน ไปพึ่งแรงงานจ้างมากขึ้น ใช้เงินเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกในการผลิต รวมทั้งการขยายตัวของ การสื่อสาร การคมนาคม และกระบวนการโลกาภิวัตน์เข้าไปมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้รูปแบบชีวิตของชาวนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้น ชาวนาพึ่งโทรศัพท์ ถนนในการติดต่อซื้อขายข้าว เป็นไปอย่าง คล่องตัวซึ่งสอดคล้องกับการได้ข้อมูลข่าวสารและราคาข้าว รวมไปถึงเงินที่รวดเร็วขึ้นด้วย

กระบวนการโลกาภิวัตน์ไม่เพียงแต่ทำให้วิถีการผลิตยึดเกี่ยวข้องกับมาตรฐานโลกมากขึ้น จากการค้า แต่ยังทำให้วิถีชีวิตของผู้คนที่เกี่ยวพันอยู่กับข้าว จากที่เป็นสายใยชีวิตมาเป็นสินค้า มากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งการผลิตในปริมาณมาก ๆ แบบทุนนิยมตะวันตก และการสร้างมาตรฐานสากลแบบตะวันตก ทำให้ข้าวเข้าไปเป็นสินค้าโลกอย่างเต็มตัว ไม่เพียงแต่ในด้านข่าวสารเท่านั้น แต่กระบวนการแปรรูปข้าวทั้งหมดกำลังจะกลายเป็นมาตรฐานเดียวกันหมด เพื่อทลายความ เป็นพื้นเมืองและเข้าสู่กระแสวัฒนธรรมอย่างเต็มตัว